

ת"ד 6148/08/21 - מדינת ישראל נגד ירון דמרי

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

ת"ד 6148-08-21 מדינת ישראל נ' דמרי
בפני כבוד השופטת בכירה אטליא וישקין

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ירון דמרי

הנאשמים

נימוקי הכרעת דין

בהמשך להכרעת הדין שניתנה במעמד הצדדים להלן נימוקיה:

הנאשם אשר בפני מואשם כי ביום 25.2.21 בשעה 15:30, נהג באופנוע בכביש מס' 4 מצפון לדרום סמוך לק"מ 131. נטען כי הנאשם נהג באופנוע בחוסר זהירות בכך שלא שמר מרחק מספיק המאפשר לו לעצור בכל עת והתנגש עם חזית אופנועו בחלקו האחורי של רכב פיאט נהוג בידי יהונתן אבגי שנסע לפניו. כתוצאה מהתאונה ניזוקו כלי הרכב והנאשם נחבל בגופו חבלות של ממש בכך שנגרם לו שבר מרוסק בקרסול הימני ושבר בכף רגל ימין.

הוראות החיקוק המיוחדות לנאשם:

1. אי שמירת רווח - עבירה לפי תקנה 49 לתקנות התעבורה התשכ"א - 1961.
2. נהיגה בחוסר זהירות קלות ראש - עבירה לפי תקנה 21 לתקנות התעבורה התשכ"א - 1961.
3. התנהגות הגורמת נזק וחבלה של ממש - עבירה לפי תקנה 21(ב)(2) א (1) לתקנות התעבורה התשכ"א - 1961 + סעיף 38(3) לפקודת התעבורה התשכ"א - 1961.

הנאשם הודה בכל האמור בכתב האישום לעניין אופן התרחשות התאונה ותוצאותיה, אלא שטען טענת הגנה לפיה

התאונה התרחשה בשל אובדן שליטה רגעי, גוף זר חדר לעינו ואילצו לעצום את עיניו באופן בלתי רצוני ובלתי נשלט.

פרשת התביעה

לנוכח עמדת הנאשם כל חומרי החקירה הוגשו בהסכמה, וכאמור לעיל הנאשם איננו חולק על אופן התרחשות התאונה ותוצאותיה.

הנאשם אף אישור את נכונות הודעתו במשטרה.

פרשת ההגנה

הנאשם העיד כי רכב ע"ג אופנועו כשהוא חבוש בקסדה הכוללת משקף ונסע מעבודתו לכיוון ביתו בנסיעה במהירות של 70-80 קמ"ש. ותוך כדי הנסיעה הרגיש כי גוף זר חדר לעינו.

כתוצאה מכך איבד שליטה, ניסה לבלום את האופנוע, אך למרות זאת נכנס ברכב שלפניו בחלקו האחורי.

בחקירתו הנגדית ציין הנאשם כי אכן נסע בנתיב הימני אולם כתוצאה מכניסת הגוף הזר היה באיבוד שליטה סטה לנתיב השמאלי ראה שנכנס ברכב שלפניו, אך לא הספיק לבלום.

הנאשם מציין כי איננו יודע מהות הגוף הזר שנכנס לעינו ומניח שמדובר בריס.

טענות הצדדים

טענות המאשימה

ב"כ המאשימה מבקשת מבית המשפט להרשיע את הנאשם. מפנה לכך שהנאשם אינו חולק על אופן קרות התאונה. הנאשם הודה כי עצם את עיניו אך במקום לעצור בצד, לא האט ועצר את רכבו, אלא המשיך בנסיעתו ואף סטה לנתיב הנגדי, כאשר לא ברור מדוע עצם את עיניו במידה ואכן הייתה לו קסדה.

הנאשם אמנם העלה טענה של אובדן שליטה, אולם המדובר בטענה בעלמא כי ייתכן ונכנס לו ריס לעין, אולם לא מדובר בטענה מבוססת והנאשם לא הצליח להוכיחה.

טענות הנאשם

הנאשם טען כי למרות הודאתו באופן קרות התאונה יש לזכותו מאחר והגורם לתאונה הינו אובדן שליטה כתוצאה מגוף זר שנכנס לו לעין וגרם לאובדן השליטה על האופנוע, מפנה לכך ש הסביר בחקירתו במשטרה כי לא היה במצב שליטה אשר אפשר לו לסטות לשול ולעצור בצד.

דין והכרעה

לאחר שבחנתי את חומר החקירה והשמעתי את העדויות, הגעתי למסקנה לפיה לא הוכחה המדינה את עובדות כתבה אישום מעבר לכל ספק סביר.

כאמור, אין מחלוקת בין הצדדים בשאלת אופן התרחשות התאונה, תוצאותיה והקשר הסיבתי העובדתי והמשפטי בין התאונה לתוצאותיה.

לטענת הנאשם אין לייחס לו אחריות לתאונה וזאת לאור הסייג לאחריות פלילית של היעדר שליטה.

לטענתו, בעת התאונה ועובר לה, פעל בהיעדר שליטה. הנאשם מנמק כי בזמן הנסיעה ועובר לתאונה, נכנס לו גוף זר לעין, אשר גרם לו לעצום את עיניו באופן בלתי רצוני. לדבריו ניסה לבלום, אלא שבאותו זמן אופנועו סטה לשמאל - לנתיב השני, כתוצאה מאובדן שליטת הרכב על הכלי. מוסיף הנאשם וטוען כי משפקח עיניו ניסה לבלום, אולם לא הספיק והתנגש ברכב שנסע לפניו - רכב אשר במקביל, האט מהירות נסיעתו.

ס' 34 לחוק העונשין קובע :

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה ולא היה בידו לבחור בין עשייתו לבין ההימנעות ממנו מחמת העדר שליטה על תנועתו הגופניות, לענין אותו מעשה, כמו מעשה שנעשה עקב כפייה גופנית שהעושה לא יכול להתגבר עליה, תוך תגובה רפלקטורית או עוויתית, בשעת שינה, או במצב של אוטומטיזם או של היפנוזה."

על פי סעיף זה, אדם אינו נושא באחריות פלילית למעשה עבירה, אלא במקום שהייתה לו בשעה שביצע את מעשה העבירה, היכולת לבחור בין עשייתו לבין ההימנעות ממנו. העדרה של היכולת האמורה, קרי, אי עמידה בקיומה של דרישת הרצייה, משמיט את הבסיס מתחת לכושרו של אדם לשאת באחריות פלילית להתנהגותו.

ע"פ הסעיף הנ"ל תיאורו של הנאשם מתאים למצב של אוטומטיזם בו פועל האדם, ללא כל יכולת פיזית של בחירה אם לפעול אם לאו. אין נפקות לטיבו של הגורם להיעדר היכולת ובלבד שלא יהיה זה גורם של ליקוי נפשי ובלבד שמדובר בגורם אשר לא ניתן היה למונעו מראש. התנהגותו של הפועל במצב של אוטומטיזם, אינה נשלטת ואינה מודרכת על ידו ומה שנעשה על ידו. מעשיו מתרחשים מבלי שבידו האפשרות לבחור אם לעשות זאת אם לאו, כגון בתגובה רפלקסיבית מכנית לאירוע בלתי צפוי.

כב' הש' קדמיבספרו על הדין הפלילי חוק העונשין חלק ראשון מהד' מעודכנתתשס"א - 2004, עמ' 51, עושה אבחנה בין המכונה על ידו אוטומטיזם "שפוי" ל"לא שפוי". כלומר בין מצב הנגרם על ידי מחלת נפש לבין מצב של היעדר רצייה

הנעוץ בגורם שאינו מחלת נפש, כגון, כמו עניינו של נאשם זה, אובדן שליטה לה נלווית העדר מודעות למתרחש וזאת מחמת גורם פיזיולוגי.

להמחשה מציין השופט קדמי: "אדם פועל כאוטומט אם: 'בשעת מעשה הנאשם נתקף בערפול ולא ידע את מה שהוא עושה', והמעשה שעשה על רקע הערפול נעשה בצורה מוטורית, ללא תפעול הרצון מצד הנאשם"

סעיף 34 ה' לחוק העונשין קובע הוראות כלליות לעניין סייגים לאחריות פלילית וקובע כי נטל ההוכחה להוכחת קיומו של סייג לאחריות פלילית, הינו על הנאשם:

"מלבד אם נאמר בחיקוק אחרת, חזקה על מעשה שנעשה בתנאים שאין בהם סייג לאחריות פלילית."

יחד עם זאת סעיף 34(ב) לחוק העונשין קובע כי: **"התעורר ספק סביר שמא קיים סייג לאחריות פלילית, והספק לא הוסר, יחול הסייג."**

כלומר על הנאשם לעורר ספק סביר בדבר קיום הסייג. היה ועורר הספק - על התביעה מוטל הנטל להסירו ולהוכיח מעבר לכל ספק סביר שהסייג איננו מתקיים.

בעניינו הנאשם היה עקבי בגרסתו לאופן קרות התאונה. עוד בבית החולים לשם פונה מייד לאחר התאונה ציין בפני הרופא עם כניסתו למיון: "באופן פתאומי נכנס דבר מה לעיניו איבד שליטה על האופנוע. החליק על הכביש כאשר התגלגל פעמים רבות. החליק קדימה עד אשר פגע ברכב לפניו".

אף בחקירתו במשטרה חזר על גרסתו זו וכאמור שב וחזר עליה בבית המשפט בעדותו.

אין המדובר בטענה חדשה אשר נשמעה מפי הנאשם רק בביהמ"ש, אלא בטענה עקבית של הנאשם אשר נשמע מפיו באופן מידי לאחר התאונה.

אמנם בנסיבות אלו לא היה בידי הנאשם להביא הוכחות ברורה וחותכת כי אכן נכנס לו גוף זר לעין אשר גרם לו לאיבוד שליטה, אולם מצאתי כי עדותו של הנאשם הייתה אמינה ועקבית וכדברי התלמוד: "ניכרין דברי אמת" (תלמוד בבלי, מסכת סוטה, דף ט', עמוד ב'), וכי טענתו של הנאשם מעלה ספק סביר בדבר אחריות של הנאשם לאור הסייג לאחריות פלילית של היעדר שליטה.

טענת הנאשם בדבר שימוש בקסדה הכוללת משקף, לא נסתרה.

חובה מוטלת על המדינה להוכיח את חוסר זהירותו הנטענת של הנאשם מעבר לכל ספק סביר,

בעניינו מצאתי כי הנאשם עורר ספק סביר בדבר קיום הסייג של היעדר שליטה. וכי התביעה לא עמדה בנטל להסירו ולהוכיח מעבר לכל ספק סביר שהסייג איננו מתקיים.

תוצאת הנ"ל, זיכוי של הנאשם מחמת ספק.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

ניתנה היום, ד' תשרי תשפ"ג, 29 ספטמבר 2022, בהעדר הצדדים